gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	822751
Raadsvergadering	:	**31-10-2023**
Onderwerp	:	**Regioarrangement 1.0. Achterhoek**
Collegevergadering	:	12-09-2023
Portefeuillehouder	:	Wethouder A.K. van Gijssel
Steller	:	Huiskamp, Heleen, Team Bestuursondersteuning
tel.	:	0545250328

Te nemen besluit
1. Kennisnemen van het voorliggende Regioarrangement.
2. Instemmen met de opgaven van de Achterhoek zoals opgenomen in het agenderende hoofdstuk 5.
3. Uitspreken van de intentie tot langjarige samenwerking in het kader van het regioarrangement.
4. Gedeputeerde Staten van Gelderland verzoeken om in het gesprek met het Rijk over ambities de noodzaak van voldoende financiële middelen te bespreken.

Waarom dit voorstel en wat is het effect
Begin juli bent u met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het proces van de regioarrangementen in de provincie Gelderland. In deze brief is aangekondigd dat er dit najaar een besluit van de raad wordt gevraagd. Het Rijk wil eind 2023 met alle provincies afspraken maken over hoe wij opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, goed ruimtelijk kunnen inpassen. Het Rijk vraagt hiervoor een ruimtelijk voorstel van de provincie. De provincie Gelderland heeft besloten haar ruimtelijk voorstel vanuit haar zeven regio's op te bouwen op basis van een regioarrangement per regio. Eén van de regio's is de Achterhoek.
In het regioarrangement maken we als provincie, regio, gemeenten en waterschap afspraken over het gezamenlijk perspectief over hoe we al deze opgaven in samenhang aanpakken voor de komende 20 tot 30 jaar. Na het besluit van gemeenteraden en provincie Gelderland zullen de opgaven uit het Regioarrangement de komende jaren verder gezamenlijk opgepakt worden.

Argumentatie
1. Het Regioarrangement is een bundeling van bestaand beleid
Het regioarrangement bundelt de verschillende bestuurlijke krachten en middelen worden op een passende wijze gealloceerd om tot een effectieve integrale realisatie van de verschillende opgaven te komen. Het uitgangspunt is dat in deze eerste versie van het regioarrangement zelf geen nieuw beleid wordt vastgesteld. Daarom kan volstaan worden met kennis nemen en is het niet nodig om in te stemmen.

2.1. Gezamenlijke hoofdopgaven geven kader en bepalen de agenda van de toekomst
Dit raadsvoorstel is een gezamenlijk voorstel van de Achterhoekse gemeenten. In hoofdstuk 5 van het Regioarrangement staan de hoofdopgaven voor de Achterhoek beschreven die vragen om een gezamenlijke uitwerking en aanpak. Overkoepelend: leefbare gemeenschappen en sterke landschappen met 7 speerpunten:
1. Naar een klimaatbestendige regio

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

2. Aantrekkelijke woonomgeving met passende voorzieningen
3. Een toekomstbestendige landbouw
4. Slim bereikbare regio
5. Duurzaam economisch perspectief
6. Meer Duurzame energie
7. Versterking (cultuur) landschap Achterhoek en recreatie
De wijze waarop uitvoering aan deze opgaven wordt gegeven kan per opgave verschillen. Een gezamenlijke uitwerking via een integrale gebiedsgerichte aanpak leggen we vast met/in het regioarrangement.

2.2 Een gezamenlijk perspectief helpt bij de uitvoering, verdieping en bijstelling van de gezamenlijke hoofdopgaven
De 8RHK ambassadeurs zijn al langere tijd bezig met het opstellen van een Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (RPA). De inhoudelijke werkzaamheden en de bestuurlijke structuur in de Achterhoek, met een ambtelijke werkgroep en een bestuurlijke stuurgroep is bij het vormgeven van het Regioarrangement erg nuttig gebleken. Het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek positioneert de Achterhoek gezamenlijk. Door dit als gemeenteraden gezamenlijke als basis te onderschrijven ontstaat er houvast en richting in de opstelling richting Provincie en Rijk. Het voorliggende Regioarrangement is een eerste stap en moet verder worden uitgewerkt, verdiept en bijgesteld.

2.3 Stuurgroep RPA weegt of het definitieve regioarrangement in lijn is met de gezamenlijke hoofdopgaven
Onder planning/proces wordt het verdere besluitvormingsproces beschreven. Het voorliggende Regioarrangement kan nog worden aangepast of aangevuld. Het is in de tijd niet meer mogelijk dit nogmaals aan de raad voor te leggen. Met het vaststellen van de gezamenlijke opgaven in Hoofdstuk 5 geeft u de Stuurgroep Ruimtelijk Perspectief Achterhoek kader mee. Zij beoordelen of het dan voorliggende Regioarrangement in lijn is met de beslispunten in dit raadsbesluit. Mocht dit niet meer het geval zijn dan kunnen de Achterhoekse gemeenten niet zonder nieuw raadsbesluit het Regioarrangement ondertekenen.

2.4 Ruimtelijk voorstel volgt op het Regioarrangement
Het Ruimtelijk voorstel stelt de Provincie zelf op richting Rijk. Er is gezamenlijk commitment op de opgaven zoals verwoord in het Regioarrangement. Door de opgaven uit Hoofdstuk 5 expliciet vast te stellen wordt een duidelijk signaal afgegeven richting de Provincie om het Ruimtelijk voorstel in lijn te houden met het Regioarrangement. Het onderstreept de gezamenlijkheid van de opgaven en de samenwerking. Hierbij kunnen wij ons voorstellen dat de opgaven meer gebundeld worden gebracht richting Ruimtelijk voorstel.

3.1 De opgaven hebben reikwijdte tot over de gemeentegrenzen
Het Regioarrangement beschrijft de ambities, doelen en opgaven voor de leefomgeving rondom de drie perspectieven; 1. Perspectief natuur en landbouw, 2. Ordenende netwerken mobiliteit, energie en (circulaire) economie en 3. Leefbare steden en regio's. De opgaven binnen deze perspectieven kunnen zowel qua schaalgrootte als qua complexiteit niet door de afzonderlijke gemeenten alleen opgepakt worden.

3.2 We borgen de commitment en continuïteit
We gaan als overheden een overeenkomst aan voor een langjarige samenwerking. We zijn daarin gelijkwaardig en niet gelijk; zo kennen we onze eigen verantwoordelijkheden en legt de provincie de relatie met de context voor heel Gelderland. We bieden elkaar de mogelijkheid om de eigen verantwoordelijkheid te bepalen en af te spreken wat nodig is voor de uitvoering van onderdelen van het regioarrangement, vanuit de gezamenlijke ambities en doelstellingen voor de hele regio binnen de context van beleidskeuzen voor geheel Gelderland. Dit is een eerste belangrijke stap om integraal met gebiedsprocessen aan de slag te gaan. En zo continuïteit te borgen; langjarig commitment ook financieel.

4.**We maken graag kans op een financiële bijdrage vanuit het Rijk.**
Het Rijk heeft geld beschikbaar gesteld om met provincies afspraken te maken over de uitvoering van het ruimtelijk voorstel. De hoofdopgaven voor de Achterhoek vragen om een substantiële financiële bijdrage. Een bijdrage die bepalend is voor de kansen en mogelijkheden

om tot goede en integrale gebiedsprocessen te komen. In deze versie van het Regioarrangement ontbreekt de (indicatieve) financiële onderbouwing die wij noodzakelijk achten om opgaven te agenderen. Wij vinden het belangrijk om die financiële claim aan de voorkant mee te geven. Zodat we daarover transparant zijn in het proces. En daarmee openheid geven over de financiële bijdrage die we nodig hebben om deze opgaven te realiseren.

Kanttekeningen en risico's
Het proces in het najaar is erg krap. In september en oktober is er ruimte voor lokale overheden om het concept Regioarrangement te bespreken. De reactie van lokale overheden en Provinciale Staten worden verwerkt in de aangescherpte regioarrangementen. Hierna is er geen mogelijkheid meer om eventuele aanpassingen terug te laten komen in een raadsbesluit. Wel is het zo dat het Regioarrangement dynamisch is. Er zal een actualisatieslag komen over ongeveer twee jaar.
Zoals aangegeven in argument 4 geven wij met het Regioarrangement ook een indicatieve financiële claim aan de voorkant mee. Het risico bestaat dat er onvoldoende financiële middelen vanuit Rijk en provincie Gelderland komen om de opgaven te realiseren. Er zal dan opnieuw gekeken moeten worden welke opgaven wel behaald kunnen worden.

Financiën
De beschikbare tijd in het proces is krap
Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan het regioarrangement. In het regioarrangement is in hoofdstuk 5 wel gewerkt met een voorlopige raming per speerpunt om aan te tonen wat er noodzakelijk is voor de opgaven in de Achterhoek.

Mogelijk onvoldoende middelen vanuit het Rijk
De gezamenlijke aanpak in bijvoorbeeld een gebiedsproces kan op termijn echter wel een financiële bijdrage van de gemeente vragen. Dit wordt in afzonderlijke besluiten vastgelegd.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
Het regioarrangement is hoogover voor de Achterhoek opgesteld en heeft daarmee geen directe invloed op het VN verdrag van de rechten van mensen met een beperking.

Communicatie
De reactie van de gemeente Berkelland en de andere lokale overheden uit de Achterhoek worden via de stuurgroep Ruimtelijk Perspectief aangeboden aan de provincie Gelderland. Deze reactie en de reactie van de Provinciale Staten worden verwerkt in de aangescherpte regioarrangementen.

Initiatief, participatie en rol gemeente
De gemeente Berkelland is vertegenwoordigd in de bestuurlijke stuurgroep Ruimtelijk Perspectief die voor het regioarrangement door de provincie Gelderland is gevraagd als integrerende tafel. De afgelopen maanden is er door de gemeente, via de integrerende tafel en een ambtelijke werkgroep geleid door de provincie Gelderland, meegewerkt aan het opstellen van het regioarrangement. Daarbij is gebruik gemaakt van de kaders en het ideeëngoed van de (concept) Omgevingsvisie. Ook in de toekomst zal Berkelland betrokken blijven bij de uitvoering en evaluatie van het regioarrangement.

Planning en evaluatie
Door het nieuwe college van Gedeputeerde Staten (GS) is het eerder voorgestelde tijdpad aangepast. In de GS vergadering van 29 augustus zijn mogelijke aandachtspunten tussen het concept regioarrangement en het coalitieakkoord van GS besproken. Wellicht volgt daarop nog een inhoudelijke reactie. Zodra deze eventuele reactie bekend is, wordt deze toegevoegd aan de stukken die aan u worden voorgelegd. De geplande einddatum voor gezamenlijke vaststelling van het regioarrangement blijft vooralsnog staan begin december 2023
Tussen september en november is er ruimte voor de lokale overheden om het concept Regioarrangement te bespreken. Gemeenten en waterschappen besluiten zelf over de manier waarop zij de raden en algemene besturen betrekken. De gemeenten in de Achterhoek hebben ervoor gekozen dit met een eensluidend raadsbesluit te doen zoals dat nu voorligt. De reacties van lokale overheden en Provinciale Staten worden verwerkt in de aangescherpte regioarrangementen waarbij het niet meer mogelijk is aanpassingen via een raadsbesluit te laten

lopen (zie argument 2.3) Het Regioarrangement is dynamisch. De medeoverheden actualiseren het document als daar aanleiding toe is en minimaal één keer per twee jaar.

Alternatieven
Er zijn geen alternatieven voor het raadsvoorstel. Het voorstel is regionaal afgestemd, zodat gemeenten dezelfde besluiten vaststellen.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 31-10-2023

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12-09-2023;

b e s l u i t :

1. Kennisnemen van het voorliggende Regioarrangement.
2. Instemmen met de opgaven van de Achterhoek zoals opgenomen in het agenderende hoofdstuk 5.
3. Uitspreken van de intentie tot langjarige samenwerking in het kader van het regioarrangement.
4. Gedeputeerde Staten van Gelderland verzoeken om in het gesprek met het Rijk over ambities de noodzaak van voldoende financiële middelen te bespreken.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 31-10-2023

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Regioarrangement 1.0. Achterhoek

Bijlage 1: Regioarrangement 1.0.
Bijlage 2: Samenvatting Regioarrangement

Op de website van 8rhk is een Q&A te vinden waarin veel gestelde vragen worden beantwoord en meer achtergrondinformatie te vinden is. De Q&A is te benaderen via deze link: https://8rhk.nl/project/ruimtelijk-perspectief-achterhoek/ . Ook is er informatie te vinden op de website van de provincie Gelderland: Samen werken aan Gelderland.